

Revista

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an.....Lei 200.-
Pe un jumătate an.....Lei 100.-
Autorități și instituțiuni.....Lei 500.-
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-00

O concepție străveche asupra istoriei

Oamenii orbi, stăruiesc în actualitatea vieții noastre politice și ne supun conștiința la încercări neplăcute, silindu-ne să refuzăm judecării noastre nota de obiectivitate necesară în parte, când este vorba de aprecierea faptelor istorice. Discursul dlui I. G. Duca, din ultimul moment în care caută a se fixa și defini personalitatea lui Ionel Brătianu, a turnat în sufletul nostru o amară desamăgire. Este vorba de modul sau mai precis de metoda de a se reconstrui împrejurările istorice din ultimul pătrar de veac, în care s'au încheiat rosturile sufletești ale României de astăzi, când omul politic, mai mult ca oricând, n'a însemnat altceva decât o însumare mai mult sau mai puțin fericită a dorințelor unei națiuni, comprimate de nedreptele așezări ale istoriei și care dorinți în mod fatal trebuiau să ia forma expansiunii teritoriale și politice românești, ajungându-se astfel la unitatea națională a tuturor Românilor. Realitatea politico-socială a României-Mari, este rezultanta unor cauze istorice care depășesc voința unui om. Așa a trebuit să se întâmple, indiferent dacă întâmplarea ar fi așezat la conducerea destinelor noastre pe Ionel Brătianu sau pe Nițică Ionescu. Dl Duca, a fost, este și va fi mereu absent dela realitatea noastră etnică. Trăind în atmosfera restrânsă și factice de club, a înțeles istoria numai în perspectiva falsă oferită de biuroul de înregistrare a ortacilor din Calea Victoriei. Hătoagele diplomatice care-i umplu sertarul și amintirile personale culese într-o lungă tovărășie cu binefăcătorii săi (se spune că dl Duca a ajuns șef al partidului liberal pentru că a fost un băiat alergător, isteț și disciplinat) l'au îndepărtat complet dela ritmul adevărat al istoriei, substituind istoriei adevărate, mișcarea politică de suprafață, care în majoritatea cazurilor a fost o piedică nefastă a dezvoltării noastre. Date fiind toate acestea, este firesc ca dl I. G. Duca să ia o postură poziție de drepti în fața umbrei dela Florica, așezând poporul românesc pe planul al doilea al înfăptuirilor noastre sau considerându-l ca o anexă a voinței lui Ionel Brătianu. Felul în care ni se prezintă personalitatea lui I. Brătianu, ne amintește potrivita frază a unui mare învățat român (N. Iorga), într-o ocazie asemănătoare, când un ins nervos demonstra poporului, utilitatea prezenței sale la un post de comandă: „Mi se pare că dta ai întâlnit poporul românesc în calea lui și nu poporul românesc te-ar fi întâlnit în calea dta”. Exact situația lui Ionel Brătianu: A întâlnit pur și simplu poporul românesc în calea lui. Destinele noastre s'au împletit pe la stâni agățate pe piscuri unde se frământa brânza și cașcavalul, pe văile

onduoase pe care se așezau ca niște paseri albe în soare, pitulate în grădini de meri înfloriți satele noastre de harnici plugari. Acolo, peste păgânul basm tragic se altoia credința semănată în suflete proaspete de preoți primitivi și fanatici, identificând creștinismul cu procesul nașterii noastre.

Și așa treptat, treptat a pătruns lumina în conștiința de sine a nației noastre. Dar ce să mai vorbim noi de istoria socială a României, mai ales că la noi tronează și astăzi în știința trecutului grămăticiei și

copiștii de hrisoave și cum am putea noi pretinde dlui Duca, care nu este altceva decât un politician vulgar, plin de interese mărunte să ne facă o lecție de obiectivă istorie. El n'a voit decât de a dovedi ortacilor un pic de disciplină (deși este șef) de respectuoasă aptitudine față de tradiția clubului și-atât.

Omulețul acesta n'are nimic providențial într'insul, nimic care să-l înrudească cu adevărurile permanente ale rasei noastre. Un biet om necăjit, copleșit de grija de a-și satisface ortacii flămânzi.

— Care va fi oare evenimentul cel mai senzational al anului nou?!

— Exact ca și al celui trecut.

— Ce? Iarăși vor să facă bal chemărișii?

— Da!

— Atunci știu totul Balul lor! Exact!!

S. O. S.

Salvați sufletele noastre! Iredenta maghiară de serbători.

de Petre Petrinca.

Save our souls! Salvați sufletele noastre! Strigătul de disperare ne pare a fi a unor naufragiați a căror corabie furtuna mării a aruncat-o din Seylla în Carybda, făcând-o praf, iar nenorociții ce se înecă strigă disperati după ajutor. De astă dată acest „S. O. S.”, nu-i decât strigătul jalnic și în același timp caraghios al vecinilor nostri unguri, cari tipă în lungul și'n latul globului să li se facă dreptate prin revizuirea Trianonului. „S. O. S.”, e titlul unui jalnic apel adresat lumii printr'un recent album de propagandă revizionistă, tipărită cu ocaziunea jubileului unui mare ziar din capitala Ungariei.

Politicieni unguri, ziaristi, artiști și o mulțime de alți intelectuali au colaborat la întocmirea operei de propagandă revizionistă, care a apărut înaintea Crăciunului în patru limbi: germană, italiană, engleză și franceză (afară de ediția maghiară, care s'a distribuit tuturor abonaților ziarului „Pesti Hirlap”). O operă ireproșabilă ca execuțiune tipografică, legată în pânză bordeaux, c'un medalion de aur pe care harta Ungariei ciuntite e fixată pe o cruce, având deasupra o coroană de spini. Albumul e dedicat ca o armă de luptă tuturor credincioșilor luptă-

tori împotriva Trianonului.

Tipărită în patru limbi opera are următoarele titluri: „Gerechtigkeit für Ungarn! — Guistizia all Ungheria! — Iustice for Hungary! — Iustice pour la Hongrie!”.

Pe ultima copertă se află imnul revizionist pus pe note cu următorul text: „Cred într'un Dumnezeu, cred într'o patrie, cred într'o dreptate eternă, cred în reînvierea Ungariei. Amin!” (Imnul e tradus în toate cele patru limbi).

Albumul cuprinde o scurtă istorie a poporului maghiar, apoi cu date false, statistice mincinoase, planșe, tablouri comparative, grafice, fotografii, schițe etc., induc în eroare pe cititor și toate acestea sunt redade prin prisma interesului tezei revizioniste.

Lucrarea de propagandă s'a trimis tuturor oamenilor politici influenți din lume, s'a distribuit tuturor reprezentanților dela Liga Națiunilor, ziaristilor străini, bibliotecilor etc., Lucrarea aceasta le face o propagandă imensă, zeci de mii de răspunsuri și încurajări li s'au trimis din toată lumea și dela o mulțime de personalități politice marcante, din aceste răspunsuri ediția maghiară a albumului apărută în luna trecută (Continuarea pe pagina 3-a.)

Revelionu în Belgia

de Aurel Vasin

Plouă... plouă, de trei zile plouă într'una, o ploaie rece și deasă ca prin sită ce-mi aduce aminte de zilele babelor de la noi. Așa se scurge iarna în Belgia, fără zăpadă și ger.

Suntem în ajunul anului nou. N'aud pocnete de bice, nici sunete de talangă. Unde este plugușorul, sorocva și buhaiul? Nimic din toate acestea. Aici în Occident, misticismul nostru religios, datinele împregnate de reminiscențe păgâne, sunt înlocuite prin moravuri noi, prin mor-

avuri taoih dernismul deochiat și trivial care permite omului să-i dea drumul întregii lui bestialități.

Pe cât de bizare-i apar occidentului obiceiurile noastre străbune, tot pe atât de nefirești sunt acelea ale Occidentului pentru un Oriental.

Pe străzile orașului Liège, un freamăt și un dute-vino, neobicinuit. Ploaia ce nu mai încetează, este o piedică prea mică pentru a-l face pe fiecare să rămână 'n cuibul lui.

Nu, nu se poate, e seara ajunului anului nou, e revelionul, noapte de vagabondaj.

Sălile de spectacole sunt neîncăpătoare, cafenelele și restaurantele gem de prea multă lume. Azi, mai mult decât oricând, e ziua lor. Dar de unde atâta puderie de oameni, de unde aceste gloate ce aleargă frenetic dintr'un loc într'altul?

Ciocoiul putred de bogat își părește palatul confortabil în automobilu-i luxos, ce-i târaie stărvul într'o sală de spectacole pe cari el nu le înțelege, sau într'un local de petreceri spre așa adăpa păcătosul lui trup, la izvorul nesecat al orgiilor. Burghezul, mare și mic ia tramvaiul, îndrăptându-se acolo unde capul sau trupul îl împinge.

Iar tu proletar oropsit de soarte, tu căruță ce găurești lipsit de soare și aer pământul în căutarea aurului negru la a cărui căldură frații tăi întru mizerie își coc uscatele lor schelete, tu-ți părăsești mizerabila-ți cocioabă, zdrențos și poate nemâncat, îndreptându-te cu pași mărunți și sgriburând, spre tavernele murdare ce ție-ți sunt rezervate, pentru a-ți amortii istovitul trup cu un ciocan două de rachiu și a-ți stâmpăra foamea cu o porție de cartofi fripti în untură de bou, căci atâta-ți permite sărăcăcioasa ta pungă.

Și voi naufragiați ai acestei vieți, mutilați ai războiului și ai fabricelor schingiuite și ciopărtite; fără mâni, fără picioare sau fără ochi, v'ați luat cărțile sau cărucioarele, — voi cari a-ți merita și care aveți mai mare nevoie de a fi purtați în automobile — și în marșul vostru (Continuarea pe pag. 2-a)

S. O. S.

Salvați sufletele noastre! Iredenta maghiară de sărbători.

(Continuare din pag. 1)

cută, le publică pe cele mai semnificative și mai favorabile tezei revizioniste.

Și acest „Save our Souls!” — găsește uneori răsunet în unele țări și ne creiază nouă Micea Antante o atmosferă neplăcută și jenantă. Noi nu reacționăm fiind conștii de temeinicia istorică a dreptului nostru, iar străinii uneori sunt înclinați a le asculta jelanile, în timp ce noi ne mulțumim să tăcem. În lipsa de date precise asupra situației noastre de drept și de fapt, minciunile bine ticluite ale vecinilor noștri prind și astfel e explicabil că avem azi o literatură internațională abundentă de opere revizioniste. În urma propagandei intense ce-o face ireidenta maghiară, să nu ne mire faptul că aflăm scriitori, cari cred că pacea lumii nu-i asigurată și iată câțiva: *Robert Lansing*, fostul secretar de externe al guvernului Wilson, în lucrarea sa „*The Peace Negotiations*” serie: „izvoarele noului război sunt tratatele de pace încheiate, un lucru atât de sigur, ca și cum după o noaptea întunecoasă urmează ziua”. Sau *Robert Birkhöl*, în „*The Seeds of War*” (Roadele păcii), apoi *Jean Desthieux* „*La paix n'est pas encore faite*”; la fel *Charles Tisseyre* în opera sa „*Une erreur diplomatique*”, în care declară pe față „că aceasta nu e pacea, ci cuibul unui alt nou foc” etc.

Iată deci că miolăiturile jalnice ale Ungurilor prind, ca: „Salvați Ungaria ciuntită!” „Salvați pierirea poporului maghiar!” „Salvați sufletele noastre!” Salvați pe frații noștri pe cari Trianonul i-a sortit morții! Scăpați lumea de un nou cataclism ca războiul mondial și redați pacea prin revizuirea Trianonului!”

Și iată cum argumentează în apelul lor: „Trebuie neapărat să facem lumea să înțeleagă, că prin tratatele de pace cea mai mare rană a primărit-o Ungaria, și astfel ea în primul rând trebuie ajutată. Am dovedit prin albumul nostru atmosfera favorabilă ce planează în întreaga lume și fără nici o frică, ne putem descoperi rănile și să cerem lumii doctoria ce ne-ar vindeca. Să-și facă fiecare doctoria! Succesul nu poate să lipsească, dreptatea(!) va învinge. Acestea sunt așa de sigure, ca și faptul, că după o iarnă de viscol cu ger, vine o primăvară frumoasă.

Deaceia avem mare nevoie de o concepție uniformă a întregii națiuni, care să poată regula și însufleți spiritele — și asta-i revizuirea. Această lumină a faței, desigur ne va călăuzi pe toți. Dacă suntem obosiți, dacă șovăim, dacă ne împiedecăm prin întuneric, să privim într'acolo, vom vedea dreptatea și drumul, care ne va călăuzi la vechiul răsărit de soare, la admirabila viață ungu-rească!”

Se vede că Ungurii nici după 12 ani de realități istorice, nu se împacă cu soarta și cu mersul firesc al istoriei, ei tot mai visează la învierea din morți a defunctei Ungării apostolice. Iredenta lucrează intens, se pricepe de minune la falsificări de date istorice, documente, statistice cu aceeași abilitate dexteră ca și la falsificarea monedelor străine de mai din anii trecuți, iar noi siguri pe dreptul nostru, nici că ne sinchisim în fața pretențiilor absurde ale vecinilor noștri. Și totuși ar fi necesar să reacționăm și să arătăm lumii adevărata situație a lucrurilor.

Ungurii tipă să li se facă dreptate în timp ce în Ardealul nostru 4 milioane de țărani români își vad în liniște de treburile gospodăriilor și ogoarelor lor, acolo unde timp de două milenii toți barbarii Asiei cu Ungurii în frunte, au încercat za-

darnic să ne usurpe drepturile și să ne deslipească de glia noastră strămoșească... Dar Istoria s'a răbunat pe poporul venetic al Asiei, care o mie de ani a încălcat și-a subjugat patru popoare, frământând adesea sudoarea și sângele supușilor serbi cu brazdele pământului scump, din care erau siliți să agonisească stăpânilor pâinea de toate zilele.

Și cine agită azi jalnica acțiune a revizurii? Intreaga națiune maghiară? Nu, hotărât că nu! O statistică a lucrărilor revizioniste, a conferințelor, publicațiilor etc., ușor ne poate demonstra cine se află în fruntea mișcării! (Vom reveni într'un articol viitor asupra statisticeii operelor de propagandă revizionistă). Acțiunea și mișcarea are în fruntea ei pe aristocrații latifundiați ce și-au pierdut latifundiile prin reformele agrare și sociale ce-au intervenit în statele succesorale.

Iar azi, voi o ceată de conți, grafi, baroni și nemeși scăpătați, cari formați pleava cea mai murdară a aristocrației din lume, reminiscențe parazitare ale evului mediu, ultimii cavaleri ai acestei epoci îngropate, urlați ca o haită flămândă, văzându-vă amenințați de foame, sărăcie și mizerie și nu vă puteți împăca cu gândul c'ați scăpat din mână sclavii, cari v'au servit ca animalele secole de rând.

Voi urlați în numele maghiarimei — „Save our Souls!” — Și voiți să dovediti lumii, că pacea nu-i asigurată, decât făcându-vi-se dreptate prin revizuire. Dar țaranul vostru de pe pustă ce-i pasă de revizuirea voastră, ei numai pe voi vă doare pierderea latifundiilor, ce le-ați luat cu forța, prin furt, crimă și usurpare de drepturi dela popoarele ce le-ați stăpânit prin tirania trecutului medieval.

Și credeți, că noi stăm cu mâinile în sân? Nu! Vă înșelați! Ci vă vom arăta de ce suntem capabili, când veți încerca să vă mai atingeți de ceace ne-a costat jertfa celor 800.000 de Români. Dar luați aminte, că morții nu învie niciodată!!

PETRE PETRINCA.

Const. Teianu.

Candidatul partidului național-țărănesc la alegerile parțiale din Bihor este d. Const. Teianu. Numele secretarului general al Ministerului de Finanțe este prea cunoscut, pentruca să fim siliți la o amplă portretizare a acestei distinse personalități.

Dacă totuși scriem aceste rânduri despre d. Const. Teianu, este împrejurarea specială a candidaturii d-sale în Bihor, eveniment care se cere tălmăcit și anume subliniat.

Nu vom spune multe despre d. Const. Teianu, ca funcționar. Anul trecut, la aniversarea alor 25 de ani de când se află în slujba statului, d. Const. Teianu a fost sărbătorit după cuviință ca un exemplu de muncă și de pricepere. Activitatea d-sale în calitate de secretar general al Ministerului de Finanțe, în aceste vremuri de hărțuieii bugetare, a excelat nu numai prin o competență ireproșabilă ci și prin o râvnă, care continuă până în seri târzii, cu aceeași însuflețire. Calitățile d-sale însă cereau un câmp mai larg de activitate. Partidul național-țărănesc i-l oferă. Candidatura d-sale la alegerile parțiale din Bihor constituie această descindere frumoasă a dlui Const. Teianu în arena politică. Bihorul se poate felicita că are ocazia să învredniciască prin sufragiile sale pe un om de muncă și pricepere, care-i va face fală în Parlamentul țării.

Noi, chemăriștii, la fel nu putem decât primi cu entuziasm prezența în Ardeal a d lui Const. Teianu, care este un cald prieten al ardelenilor și-al chemăriștilor.

CLUJ-NEW-YORK!

adică Balul „Chemării” se va ține la NEW-YORK-ul din Cluj

Revelionul în Belgia.

(Continuare din pag. 1)

macabru, căutați un colț de stradă sau o trecătoare, unde întinși pe pavajul rece; bătuți de vânt și liorcăți de ploaie, așteptați îndurarea aceluia, cu cari odată a-ți fost semeni.

Dar ce văd? Copii?, copii mici de 6-7 ani alergând prin ploaie și frig? Cum? copiii nu dorm la această oră din noapte? Cine sunt părinții acestor mici vagabonzi nocturni? Ce viziune sfâșietoare! Plăpânde ființe umane cari în loc să-și odihnească trupuşorul lor fraged într'un pat moale și cald, poartă flamura mizeriei pe străzile oraşului, în văzul tuturor aceluia dela cari așteaptă milă și ajutor.

Cu mânuțele lor murdare și înghețate oferă trecătorilor niște bucățele de hârtie albă: „porte-bonheur”, roștind în același timp cu un glas stins și înecat în suspine urarea: „bonne année”.

Sunt mulți, mulți de tot, anul trecut nu erau atâția...

Cu ce se îndeletnicește părinții tăi, este întrebare pe care i-o pun fiecăruia cari vin la mine.

Aceia răspuns sfâșietor de inimi: „mon père est chomeur”.

Somajul, crudă maladie socială, ce ai contaminat umanitatea întreaga, n'ai rămas necunoscut nici copiilor din leagăn, toți îți înțeleg tristați semnificație.

S'au stins vremurile în cari, acest flagel era cunoscut numai din cărți.

Iată pe scurt, cine colindă străzile și localurile publice. Variatele chipuri de oameni din toate păturile sociale, ies din culcușurile lor — palate sau bordee — în căutarea câtorva momente de exuberanță — bogății, — sau de uitare a năcazurilor — desmoștenirii și declassării.

Miezul nopții se apropie. Anul 1930, atât de bogat în rele, va fi încurând îngropat pentru a face loc lui 1931 pe ale cărui surprize nimeni din noi nu le cunoaște dar cu toții le bănuim.

Toată lumea e veselă, toți și-au uitat năcazurile pentru un moment. Banchetul în cinstea celui ce va să vie în curând, s'a început din vreme. Răsete și chiote ce vor atinge paroxismul, în momentul când ciasul va arăta miezul nopții.

Deodată un vijelios val de țipete și cântece îmi asurzeste urechile. Toate lămpile se sting.

În besna miezului de noapte, cafeneaua în care mă aflu ia înfățișarea unei case de nebuni.

E sfârșitul pământului, suntem în drumul ce duce la rai sau iad sau în pragul unei vieți noi aducătoare de vremuri mai bune?

„Bonne année”, „heureuse année”, sunt urările ce răsună în obscuritatea tumultuoasă a nopții, însoțite de plescăituri pe cari numai urechea singură nu mă ajută a le înțelege, iar întunerecul nu-mi permite a mă servi și de ochi.

Lămpile s'aprend. Lumina-mi vine într'ajutor. Toată lumea se sărută, se sărută ca nebunii și nu știu când va fi încetat această țiganie publică. „Carpe die” este ordinul de zi în rândurile haziilor, slujilor și bătrânilor tineri încă la inimă cari, poate au ajuns la marginea răbdării, așteptând această fericită ocazie când pe zbăreita lor față se va prelinge un convențional și mercantil sărut.

Abia acum mi-am putut explica impaciența unui cocoșat — bogat desigur cum sunt de regulă toți semenii lui — care cu o jumătate de oră

înainte de miezul nopții, își consulta la fiecare minut ciasornicul, de teamă poate, să nu scape momentul, în care va putea răsfăța pe frumoasa lui însoțitoare cu grațiile dublei lui cocoase servindu-i câteva clipe de romantic și îmbătător supliciu.

Și tot acum mi-am tras seama pentru ce un profesor universitar încercat de ani, își pieptena cu frenetie încăruntă-i barbă și-și întepenea ochelarii pe puntea nasului, întocmai la fel ca nerușinatul și bine cunoscutul hodorog din Cluj ce poartă cam același înalt titlu.

Stau la o masă împreună cu un prieten danez. E foarte trist și nedumerit. Nu-i cer nici o explicație asupra cauzei indispoziției lui pe care o cunoșc prea bine. Căci câte ore n'am petrecut împreună povestindu-ne unul altuia obiceiurile din țările noastre și decăteori nu mi-a subliniat strictetea moravurilor din Danemarca.

La aceeași masă, iau loc lângă noi, câțiva ciocoi cu nevestele și puii lor. Atâta ne-a mai lipsit. Bun început al anului 1931.

Glumele lor sunt deplasate și triviale, cuvintele le sunt murdare, după cum murdar le este și sufletul. Dar ce le pasă, ei au bani și atât le ajunge.

Unul din ei, cu ochii roșii și cu privirea pierdută în infinit, își bea balele din păharul de sampanie, în care imitase cu știrba și putreda lui gură, în hohotele de răs ale celorlalți imbecili, tensiunea actului urinară și diferitele vârste ale anului. Spectacol imund și desguștător scene cu adevărat scandaloase. Noroc că acești nebuni sunt mai rari, și că natul șade cuminte la locul lui sau cel mult îi mai trage câte un chiot care n'are nimic grotesc și trivial.

Afară suflă un vânt puternic.

Cerul cernă neîncetat din marea lui de apă ce se prelinge în picuri mărunți și reci în ograda imensă a zbuicimatului pământ.

În depărtare se aude o melodie jalnică. Este cântecul unui orb, e imnul prin care cel ce n'are ochi, preamărește darul vederii, este elegia ce plânge sbuciumul unui suflet chinuit, a unei inimi ce rămâne împietrită în fața minunilor naturii pe care nu le mai poate gusta.

Noapte posomorâtă de iarnă, în care șueratul pustiu al vântului împreunându-se cu simfonia funebră a orbului și cu vaietele schilozilor, dau laolaltă acea sinistră melodie ce răsună într'un ritm de zguduitoare tristețe în care se plâng durerile celor oropsiți.

AUREL VASIU.

24 Ianuarie ? Balul Chemării.

Administrația județului Cluj

No. 20047-930,

Publicațiune

Se publică licitație pe ziua de 26 Ianuari 1931 pentru furnizarea materialului de uzinaj necesar automobilelor județului Cluj.

Licitatia se va ține în camera 42 din palatul județului.

Cluj, la 2 Ianuarie 1931.

p. Președinte: (Indescifrabil).

Șeful Serv. Econ.: (Indescifrabil.)

Aruncă-te Nae c'aici e de noi.

Dacă civilizația s'ar măsura cu metrul și dacă această măsurătoare s'ar face asupra lungimii rochiilor, lățimii umerilor și lărgimii pantalonilor, atunci noi aștia din Orientul Europei precum și cei din Balcani am trece printre popoarele cele mai civilizate. Cel ce pleacă din aceste ținuturi, îmbrăcat după moda de acolo — care e totdeauna la zi și se abate în țările Occidentale, se deosebește de locuitorii acestora ca măgarul de oi. Imbrăcămintea ajunge pentru a-l deosebi că e străin. Aceasta totuși n'ar fi așa grav. Dar când respectivul începe a-și da drumul apucăturilor și moravurilor naționale când nesocotește obiceiurile pământului pe care se găsește, și din postura lui de venetic, — timid la început, dar la largul lui ceva mai târziu — sfidează ca un scelerat pe aceia pe cari, cu bastonul lui infumurat și suprasaturat de prostie nu-i poate înțelege, situația nu devine numai ridicolă dar direct desguștătoare și condamnatibilă.

La noi în țară nu numai opincarii, nu numai robii gliei — bieții robi ai gliei rămași în întunecul ignoranței fără voia lor — ei și nădrăgarii — și mai ales aceștia — nu înțeleg și nu voiesc a înțelege că înlocuirea opincii cu pantof de lac, a țărilor cu pantalonii largi de un cot și purtați în vine, nu însemnează civilizație, ci spoială, maimuțarie, ridicol, stupiditate.

Intr'o zi întâlnesc pe stradă doi Români, chipeși îmbrăcați, cari erau în trecăt prin Liège. Pe unul din ei îl cunosteam din țară, și cum nu ne văzusem de câțiva ani surpriza și bucuria ne-a fost cu atât mai mare. Am primit cu plăcere să le fiu călăuză.

Uite fraților, aici la Liège avem muzee interesante însă muzee a-ți mai văzut voi, mai mari și mai frumoase în capitalele țărilor pe unde a-ți trecut.

Putem merge să le vizităm la repezeală și pe cele de aici, dar ceeace țin mult ca să vedeți, mai ales voi viitorii economiști ai țării, sunt câteva fabrici pe cari, nu le puteți vedea ori unde. Ași ți-ai găsit-o, de acestea le ardea tinerilor noștri?

Am renunțat. Ne îndreptăm dealungul râului Meusa pentru a merge să vizităm două muzee ce se află situate pe țărmul acestui râu. Din întâmplare chiar în timpul acela se desfășura un concurs internațional de vâslaj. E interesant. Hai să-l privim și noi.

Toată lumea ce se înșirase dealungul malului privea liniștită, păstrând cea mai desăvârșită ordine. Nu era nevoie nici de funiile pompierilor, nici de baionetele unei companii de jandarmi, ci de un singur sergent de stradă care neavând cu cine se certa și ghiontui, privea și el ca oricare din spectatori la desfășurarea concursului.

Dar tihna nu ia fost de lungă durată, căci unul din Românașii noștri, neobiceiuit de disciplina și învățat pe semne a se hărțui cu polițiștii, făcu ozdop peste baricadă, pentru a fi mai comod. El nu voi să creadă spuselor mele; că în Belgia poliția e de o vigență extraordinară, că ea nu știe de pardon chiar dacă contravenientul ar fi primul-ministru al țării, și că băta nu se întrebuintează, ea fiind înlocuită printr'un carnețel de proces-verbal, cari se drează mai ușor și mai fără de milă decât o îmbrăncială la noi; se judecă, se aplică pedeapsa cuvenită și să ispășește această pedeapsă, cu aceași extraordinară rigurozitate. S'a convins mai pe urmă, căci sergentul a fost la postul lui. Însă între a-ți vorbi în mod civilizât, între a te invita să păstrezi ordinea și a-ți aplica o lovitură în numele tatălui este o deosebire pe care nu știe s'o facă nici sergentul belg și nici contravenientul român și aștia trebuie

să înțelegem adevărul proverbului că: „la așa cap așa căciulă“.

Trecem peste acest rușinos incident, care pentru compatrioți se pare a fi ceva obicinuit de aceea zic nu i-a dat nici o atenție.

Vizităm muzeele.

— Toate-s bune și frumoase „băi băiatule“, dar un lucru nu 'nțeleg: pentru ce nu sunt scuiători așa cum se găsește la noi în toate localurile publice? (mă întrebă unul).

— Pentru că a scuipa în văzul tuturor este un lucru cât se poate de urât și de desguștător, iar Belgienii au înțeles acest lucru și ei au mai înțeles încă ceva anume, că a scuipa drept în scuiptoare este o artă de țintaș pe care nu o prea posedă și e greu de a o poseda un om în stare de convulsione, ceeace are ca urmare inevitabilă, acel puțin estetic decor de scuipați ce se întinde ca un hidos colac garnisit cu mucuri de țigarete, pe parchetul din jurul scuiptoarei. Pentru a nu atinge nici frumosul nici igiena, hoții de Belgieni au scos din uz scuiptoriile, înlocuindu-le prin batistă, care fiind personală, se poate întrebuinta mai cu discreție.

— Băă... da al dracului mai e Belgianul.

Mergem să prânzim tot împreună. La masă se cade să se mănânce mai mult și să se vorbească mai puțin. Și peste această regulă de elementară etichetă se trece, iar discuțiile se continuă cu aceeași voce tare, tare de tot împreună cu gesticulații disperate, cari împreună dau acel ceva caracteristic, nouă orientalilor și care ne trădează numai decât originea.

— Cum șefule, ce restaurant mai e și așa dacă n'are nici scobitori de dinți?

— Dragă amice eu sunt de mai mult timp în Belgia, dar până acum în câte restaurante a mfoșt n'am dat peste astfel de ustensile.

— Păi de ce „bă băiatule“?

— N'am întreprins o anchetă specială pentru a studia această chestiune, dar presupun, că motivele sunt cam aceleași pentru cari s'au suprimat și scuiptoriile. Un mic duciat de carne ce ți-s'a rătăcit printre dinți te poate supăra și indispuie și aceasta se întâmplă de regulă când dinții sunt stricați. Dar suferi numai tu. Când însă vei începe rânjitul gurei cu ajutorul scobitoarei, când din această știrbă gură căscată la maximum, — uitând a face perdea cu palma — vei începe a împraștia în toate părțile resturile de printr' dinți, crezi că pentru comesenii, ce se văd asaltați de o ploaie de dumigați — și condamnați să admire rânjita gură, este un lucru deosebit de plăcut? Cel ce știe, că este expus unor astfel de accidente n'are decât să-și cumpere scobitori s'au să-și cioplească el singur din lemn, iar operația rânjitului, să o facă atunci când nu supără pe nimeni, iar el se ușurează, deci când e singur.

După masă îmi conduc compatrioții într'un mare bazar, pentru a-și da seama de ce însemnează o întreprindere comercială organizată modern. Lume multă de cumpărători sau curioși — așa eram și noi — se înghesuie în toate părțile pentru a admira toate minunățiile ce le sunt expuse sub ochi și pe cari le poate lua și în mână spre a le examina mai bine.

Dacă un astfel de bazar, unde fiecare nechemat poate să-și atingă degetele — cari uneori pot fi cu lipiciu — nu dă faliment, apoi aceasta este numai datorită cinești și omeniei poporului belgian care hapsăncum e, la furt nu s'ar deda pentru nimic în lume.

Este tocmai ceeace n'au putut înțelege compatrioții mei și mirați la văzul că toate obiectele se pot lua în mână, deci ar fi rost de învârteală, unul din ei gata de a se apuca

de treabă exclamă celuilalt în semn de atac: „Aruncă-te Nae c'aici e de noi“. Pentru a nu se încălzi prea tare și a nu păți o nouă rușine le-am reamintit de vigența și severitatea poliției expunându-le care este soar-

tea furilor în Belgia, ceeace l-a făcut pe celalt să ofteze: „E de noi și nu prea, căci după câte văd aici în Belgia toată boala are leac“.

A. V.

Nu vă grăbiți.

Partidul liberal a avut în repetate rânduri cele mai mari posibilități să așeze țara pe temeli trainice. Toate instrumentele legale le-a avut. Numai cât el a recurs la instrumentele ilegale. El singur, fiind reprezentant al burgheziei capitaliste și bancare, avea posibilitatea să avizeze la mijloacele cele mai raționale pentru scoaterea la iveală și ridicarea economiei naționale, pentru punerea în valoare a imenselor bogății naturale. Și decâte ori nu s'a așteptat de la partidul liberal salvarea economiei naționale? Formula „prin noi înșine“, nu ne-a apropiat nici odată de această salvare.

În timpul hegemoniei de 10 ani, partidul liberal devenit partidul marelui finanț, a capitalului, care s'a cointerestat în întreprinderi bugetivore, a dus, o politică împotriva agriculturii, omorând astfel tânăra orânduire a proprietății rurale. Și astfel țărănimia a ajuns pradă puzderiei de mici bănci conduse de agenți liberali. Voind să-și asigure dominațiunea financiară a țării, i-a pregătit dezastrul general.

A lăsat în urma sa mizerie, izvoarele de bogăție a țării extenuate, a lăsat ilegalitate, dezordine până în cele mai mici celule ale statului, a devorat tot ce a avut țara mai scump, mai bun, a expectorat tot ce a avut mai sfânt.

Țara nu poate arunca vâlul uitării peste faptele mârșave a partidului care a înșelat-o 10 ani. Toate ignominii, toate nelegiuirile, deteriorările, ferocitățile, nu pot fi abandonate din memoria cetățenilor conștiinței. Și în consecință privirile încrederii numai către partidul liberal nu pot fi îndreptate.

Dar dacă partidul liberal a fost crainicul prăbușirii legalității constituționale, dacă el a fost risipitorul a toate la guvern, în acești doi ani de tristă și exasperată opoziție, și care amenință să se prelungească cine știe cât, a fost primejditorul intereselor țării.

Orice prilej era binevenit pentru ca agenții și saboteurii liberali să apară în arenă, încurcând itele, trăgând sforile, subminând terenul, pentru ca orice inițiativă salutară să se prăbușească iremediabil. Vechea, proasta și criminala mentalitate a liberalilor a fost confirmată de atâtea ori. Ei uitând că interesele neamului trebuie să stea deasupra intereselor de partid, orice inițiativă mari, frumoase, demne de aplaudat

s'au luat de guvernele național-tărăniste, ei prin agenți grași plătiți, prin spioni, teroriști și provocatori, puneau la cale lucrări mișelești pentru zădărnicea lor.

Întotdeauna împingeau violența împotriva adversarilor, dincolo de hotarul neprimejduirii intereselor țării.

Partidul a urmat orbis pe Vintilă Brătianu fără discuție. Fiindcă așa era obișnuit din timpul lui Ionel Brătianu. Acțiunile începute însă, le-a terminat întotdeauna cu înfrângeri. Mai ales că V. Brătianu nu rămânea nici odată la jumătatea drumului ci împingea până la capăt logica unei atitudinii! Experiențele supunerii față de V. Brătianu s'au dovedit foarte dureroase.

La o surprindere față de evenimente nu s'a așteptat nici odată. El a dominat câteva răspântii ale istoriei, a creiat situații neașteptate, a dat măestrute lovituri de surprindere, dar în timpul din urmă s'au îndreptat contra lui. Și anume cu prilejul evenimentelor dela 6-8 Iunie. Buimăcit în fața neprevăzutului, în fața inevitabilului deslăntuit, complet dezorientat, a luat acea inapreciabilă atitudine, pentru care l-a condamnat întreagă opinia publică. Iată până unde a mers patima și îngâmfarea partidului liberal.

Învălmășit în desfășurarea marilor evenimente a fost secătuit cu desăvârșire în rezervele de energie care mai licăreau în el după alungarea rușinoasă de la putere.

În acești doi ani de opoziție, cu cât a fost mai mari evenimentele, cu atât au fost gafele mai somptuoase. Și acești doi ani au fost destui pentru amortizarea antipatiilor agonizante de partidul liberal în opinia publică. El și-a augmentat repulsiunea și disgrația.

V. Brătianu a lăsat partidul liberal într'o situație critică față de Coroană, cu principii fundamentale inactuale, cu certuri intestine. Într'o situație ce depărtează desemnarea lui pentru marea răspundere a unei guvernări actuale.

Partidul național liberal trebuie să-și spele încă barca. Căci altfel va aluneca vertiginos pe panta unei iremediabile deconfituri. Țara îi dă răgaz destul pentru spălarea bărcii. Prin urmare mai încet domnilor cu „singura soluție salvatoare pentru împrejurările grele“...

LIVIU FAINA.

REȘITA

S. A. DE INDUSTRIE DE FIER ȘI DOMENII
Capitalul de acții Lei 750.000,000

BUCUREȘTI

III. Str. Vasile Alexandri Nr. 4.

Comerț cu fier, traverse, L și U, faconiere, tinichea mijlocie și dură. — Șine și material mărunț pentru linii normale și înguste. Vagonete, piese de schimb pentru vagoane. Osii și rafuri pentru roate, roate turnate din oțel. Locomotive pentru linie normală și îngustă. Poduri și alte construcțiuni din fier. Material pentru ferari, șurupuri, nituri etc. Motoare electrice, dynamuri, generatoare. Transformatoare pentru curent electric. Instalațiuni complete pentru industrie de petrol. Aparat de sfrederiți și unelte de lucru. Material de războiu și munițiuni. Pluguri și unelte agricole. Lopeți, săcuri, târnacoape, etc.

Locuri de fabricațiune: Reșița, Anina, Bocșa, Oravița, etc.

Cu și fără program

Aceasta lozincă explică postura tragică în care se sbate actualmente „partidul poporului” sau mai bine zis partidul averescan.

Căci a spune partid al poporului organizației politice a mareșalului Averescu, constituie cel puțin o ironie dacă nu o nerușinare.

Deaceia socotim că denumirea de partid averescan este mult mai potrivită unei înjghebări, care se bazează aproape exclusiv pe bastonul de mareșal (de bătrânețe) al d-lui Averescu și în Ardeal pe lira sfărmată a d-lui Octavian Goga.

Simptomatic este halul fără hal, în care se chinuie în ultimul timp acest partid, căruia să-i zicem deci pentru totdeauna averescan.

„Cu și fără program” titlul articolului nostru exprimă destul de sintetic tragedia și incoerența pe care o încearcă clanul averescan.

Fiecare cetățean care se interesează de treburile publice ale acestei țări își amintește desigur, fără prea mare sforțare a memoriei de răsunătoarele congrese averescane, ținute la Blaj, Sighișoara, Sibiu și alte centre de expungere a popularității pe care averescanii au pierdut-o din vina și nepriceperea lor.

Și fiecare își amintește în aceeași ordine de idei de ceea ce constituie surpriza caracteristică a acestor adunări botezate cu cărnați și alte bunătăți gastrice. Supriza aceasta era că *averescanii nu făgăduiau nimic*, dar își luau angajamentul să facă totul dacă țara îi va mai chema vreodată la putere.

Procedul acesta demagogic era fidel întrebuițat pretutindeni și printre partizanii convinși mai dinainte cu câțiva cărnați și o sută de lei, avea desigur efectul oratoric dorit.

Strigătele de „să trăiască” răsplăteau pe însufleții oratori, cari mai naivi decât poporul care-i asculta, se felicita singuri pentru îndemânarea cu care au știut să-i convingă.

Nu știau bieții ciceroni că țaranul român e mult mai isteț decât mulți nădrăgari. Că țaranul nostru are suficient bun simț pentru a asculta până la urmă pe toți oratorii din toate partidele pentru a apoi să tragă singur concluziile și să se ralieze partidului de care se simte legat de aproape.

E superflu să spunem că acest partid a fost și este partidul național-țărănesc. Vorba e că ceea ce răsuna în mod deosebit în adunările averescane era: *faptul de a nu făgădui nimic*. Atât d. mareșal cât și d. poet și mai ales d. poet erau gorniștii acestei atitudini de țărăbă.

N'a trecut însă nici câteva luni depline și iată că mareșalul Averescu nu-și mai poate potoli mâncărimea de limbă.

D-sa a făgăduit să nu tăgăduiasă nimic. Dar nu se poate ținea de această făgăduială.

Altfel ce rost ar mai avea politica? Politică fără făgădueli? Și mai ales politică averescană? Ți-ai găsit-o. Mareșalul Averescu nu poate să nu tăgăduiască. E în firea d-sale să făgăduiască. Și ce făgăduiește d. mareșal Averescu?

Tot ce se poate imagina mai fericit pentru țară și nație.

Ce mai vorbă încoace și încolo! D. mareșal Averescu făgăduiește a cobori raiul între Ceremuș și Dunăre, între Tisa și Nistru. Cum se cheamă făgădueliile mareșalului?

Bunăstare, scăderea dobânzilor, revalorizarea, cerealelor suprasalarizarea funcționarilor și alte d'al de astea, smulse cu arcanul din bunățile raiului.

Desigur omul are dreptul să făgăduiască ce-i place. Și cât și cum îi place și crede că astfel se asigură de o reușită mai mare.

Liviu Rebreanu spune undeva într'un roman că „jurămintele de dragoste sunt făcute anume pentru a fi călcate”. Ni-se pare că acest pasagiu s'ar putea aplica perfect și făgădueliilor averescane cari nu se pot realiza pentru că averescanii nu mai vin la putere și chiar dacă ar veni nu s'ar realiza, tocmai pentru că ar fi putere — silogism din care nu se poate ieși. Deci ori cu făgădueli ori fără făgădueli tot aceeaș mâncare de pește: averescanii sunt averescani. În consecință nici nu le putem lua în nume de rău că își schimbă atitudinea de pe o zi pe alta, la voia întâmplării. Cu sau fără făgădueli, cu sau fără program, acest partid care își zice al poporului dar de fapt e averescan, este una din înjghebările politice sortite să dispară în curând și astfel să ne dispenseze a ne mai ocupa cu existențele inutile.

Valeriu V. Pogăceanu.

Convocare

Membrii „Chemării Tineretului Național-Țărănesc” din Ardeal, Banat, Maramureș și Bucovina sunt insistent rugați să ia parte la o importantă

Conștiuire

în ziua de 24 Ianuarie 1931 ora 10 a. m. în localul Clubului Partidului Național-Țărănesc din Cluj, Str. Regina Maria Nr. 36. Președinții sunt rugați să nu lipsească.

Cluj, la 10 Ianuarie 1931.

Secretar general:

Hariton Moldovan

p. Directoriu:

Dr. V. V. Tilea

Conștiuire agrară la Cluj, convocată de dl ministru V. Madgearu.

D. Virgil Madgearu ministrul agriculturii pentru a urgita încheierea lucrărilor de expropriere din Ardeal și Banat, a trimis dlor directori ministeriali Valer Moldovan și Sever Bocu următoarea telegramă:

Intru cât mai urgenta terminare a reformei agrare din Ardeal și Banat, Vi rog să convocați pe ziua de 25 Ia-

nuarie ora 3 d. a. pe toți domnii prefeți și Consilieri agricoli cari să aducă lucrurile necesare, într'o conștiuire la Cluj în localul directoratului. Poate ar fi bine dacă ar participa la conștiuire cât mai mulți domni parlamentari din județe.

Virgil Madgearu
ministrul agriculturii.

Primăria Municipiului Cluj

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștință, că în ziua de 12 Februarie 1931 ora 11 a. m. se va ținea în fața Comisiunii de licitații a Municipiului Cluj (sala de ședințe No. 5 a Primăriei), licitațiune publică pentru executarea cuierelor de fier pentru suspendarea carnei în 41 buc. celule ale Frigoriferului Comunal.

Odată cu ofertele se va înainta și chitanța despre vadiul de 5%, a devizului depus la Casseria Centrală a Municipiului Cluj.

Caietul de sarcini și devizul se pot primi în biroul Atelierului Central a Municipiului Cluj, Calea Traian No. 19.

Cluj, la 2 Ianuarie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

Când? Unde? Până când?

— Când?
— In 24 Februarie începând cu orele zece seara.
— Unde?
— In saloanele dela „New-York din Cluj.”
— Până când?
— Până 'n zori de zi se va dansa și petrece. Ca 'ntotdeauna la balurile „Chemării”.

Apel către abonați

Făcând bilanțul asupra muncii depuse pentru a da cetitorilor noștri un ziar bun și sănătos ne-am ales pe lângă o satisfacție sufletească și cu o seamă de datorii bănești. Cetitorii noștri cunosc desigur greutățile multiple pe care un ziar le întâmpină în apariția sa și astfel vor putea aprecia după cuviință apelul de față, dându-ne prețiosul lor sprijin.

Noi n'am dezarmat în această luptă cu hărțuile de ordin bănesc, fiindcă am crezut și credem că acest ziar are un rost mai superior — este tribuna unei mișcări de regenerare politică și morală — și greutățile tehnice vor trebui să dispară în curând.

Unii din onorații noștri abonați ne-au ajutat din primul moment cu obolul lor alții însă, durere nu și-au făcut această datorie nici până azi.

Rugăm insistent deci pe toți stimateții noștri restanțieri să ne dea posibilitatea de a scoate și în anul acesta ziarul, prin trimiterea acelei derizorii sume de 200 lei — cât face abonamentul pe un an.

Restanțierilor neglijenți — cărora le-am făcut nenumărate somațiuni — le facem cunoscut că îi vom da în grija avocatului nostru, după cum pe unii i-am și dat deja.

Cerem scuze pentru acest procedeu aspru de ultimă oră, dar suntem nevoiți să-l aplicăm, constrânsi de situația dificilă în care ne sbatem. ADMINISTRAȚIA.

„Calendarul Voinicului”

a apărut zilele aceste în cele mai excelente condiții tehnice, cu 34 de clișee, cu poruncile voinicului și cu alte bogate instantanee din viața tineretului național-țărănist. Chemăriștii și voinicii precum și abonații ziarului „Chemarea” vor primi acest calendar gratuit. Calendarul se poate comanda dela dl. Hariton Moldovan, secr. general al „Chemării”

Cel mai strălucit
bal din Ardeal?

Balul Chemării
din 24 Ianuarie.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN

Ceții și răspândiți

„CHEMAREA”

Balul Chemării

ce va avea loc în 24 Ianuarie. La acest bal se vor întâlni cele mai frumoase „misuri” și cei mai simpatici „misteri” din Ardeal și Vechiul-Regat. Muzică abracadabrantă. Clipe cari nu se vor uita nici odată.

Societate Anonimă fostă

„SKODA” din Pilsen

Capital coroane cehe 200.000.000

Numărul lucrătorilor 40.000.

Numărul mașinilor 7.800.

Instalațiuni complete de:

Fabrici și rafinării de zahăr, fabrici de săpun, uleiuri, bere, celuloză, distilării de spirt, rafinării de petrol, etc.

Construcțiuni mecanice:

Cazane, mașini cu aburi, motoare cu gaz, turbine cu vapori și hidraulice, compresoare, pompe, etc. etc.

Construcțiuni de ter:

Poduri, ferme, stâlpi metalici etc.

Construcțiuni electrice:

Tot felul de mașini electrice, generatori, transformatori, electromotoare, comutatrice. Instalații electrice și linii de transport de mare tensiune.

Fabrică de automobile și tractoare agricole și industriale.

Instalații complete de abatoare și frigorifere.

Mașini pentru construcția șoselelor. Cilindrii compresori, scarificatoare, stropitoare.

Pompe automobile de incendiu.

OȚELĂRIE, TURNĂTORIE, FORJĂ

Reprezentanța Generală pentru România, București I., Strada Batiștei Nr. 6.

Telefon 229—38.

Adresa telegrafică „Usineskoda”